

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री दीपकराज जोशी
माननीय न्यायाधीश श्री ओमप्रकाश मिश्र
फैसला
070-CR-1014
मुद्दा: कुटपीट ।

जिल्ला बाँके, वसुदेवपुर गाउँ विकास समिति वडा नं. २ कटलिया बस्ने गुरुदीन पुनरावेदक
कुर्मी-----१ प्रतिवादी

विरुद्ध

जिल्ला बाँके, वसुदेवपुर गाउँ विकास समिति वडा नं. २ कटलिया गाउँ बस्ने प्रत्यर्थी
परमेश्वर कुर्मी-----१ वादी

शुरु तहमा फैसला गर्ने: माननीय न्यायाधीश श्री महेन्द्रराज गौतम
बाँके जिल्ला अदालत

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने: माननीय न्यायाधीश श्री सत्यमोहन जोशी
माननीय न्यायाधीश श्री रत्नबहादुर बागचन्द
पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्ज

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९ बमोजिम पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको
मिति २०६८।३।१३ को फैसला उपर पुनरावेदन पर्न आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र
ठहर यस प्रकार रहेको छः

म वादीको घर र यी प्रतिवादीहरूको घरको साध सिमाना जोडिएको र एउटै भएकाले सधैजसो भइरहने पुरानो झगडाको रिसइवी मनमा लिई राखी गुरुदीन कुर्मी र सिताराम कुर्मी समेत जना दुई मिली मिति २०६६।२।१६ गतेको बिहान अं. ११ बजेको समयमा मेरो घरमा आई मलाई लछारपछार गरी जमिनमा लडाई मेरो मुख, बायाँ हात र अन्य अंगमा समेत खाटपाटीले कुटपीट गरी घाउचोट पारी दाँत, बाँया हात बाँची अंगभंग समेत पारिदिएकोले घाउजाँच केश फाराम गराई मुलुकी ऐन, कुटपीटको महलको १, २, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२ र १८ नं. समेतको यी प्रतिवादीहरूले कसूर गरेकोले सोही नं. अनुसार प्रतिवादीहरूलाई सजाय गरी ऐ.को २५ नं. ले घा खर्च र उपचारार्थ लागेको नगद रु. १४,०००।- समेत दिलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादी परमेश्वर कुर्मीको फिरादपत्र ।

वादीलाई म प्रतिवादी गुरुदीन कुर्मी र सिताराम कुर्मीले कुटपीट गरेको होइन किनकि उक्त मितिमा सिताराम कुर्मी विदेशमा गइसकेका थिए भने म गुरुदीन कुर्मी वनकट्टी गाउँ विकास समिति वडा नं. ७ रम्पुरवा गाउँ बस्ने विन्द्रा कुर्मीको घरमा मल फाल्ने काममा थिएँ । मिति २०६६।२।१५ गते नै त्यहाँ गई मिति २०६६।२।१७ मा मात्र घरमा फर्की आएको हुँ । गाउँ घरमा नै नभएको मानिसलाई कुटपीट गन्यो भनी आरोप लगाउनु मेरो श्रीमती इन्द्रपराले दिएको मिति २०६६।२।१६ गते कै वारदातको गाली बेइज्जती मुद्दामा केही प्रभाव पार्न सकिन्छ की भनी काल्पनिक वारदात खडा गरी हामीलाई दुःख दिन झुठ्ठा र बनावटी व्यहोराको फिराद गरेका हुन् तसर्थ यी वादीको फिराद दावी झुठ्ठा भएकोले झुठ्ठा मुद्दा दिने वादीलाई द.स. का १८ नं. बमोजिम सजाय गरी हामीलाई फुर्सद दिलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको सिताराम कुर्मीको अ.ब. ८३ नं. बमोजिम अनुमति लिई आफ्नो हकमा समेत गुरुदीन कुर्मीको प्रतिउत्तरपत्र ।

निज प्रतिवादीहरूले कुटपीट गरेका नै हुन् । खटियाको पाटीले हातमा हानी हात भाँचेको र खुट्टामा हानेका थिए साथै शरीरको मेरुदण्डमा हानेका थिए, आँखामा पनि हानेका थिए भन्ने समेत व्यहोराको वादीका साथी जग्गु कुर्मीले शुरू अदालतमा गरेको बकपत्र ।

सिताराम विदेश गएका थिए भने अर्का प्रतिवादी गुरुदीन मिति २०६६।२।१५ गतेदेखि ऐ. १७ गतेसम्म ३ दिन मेरो घर बाँके जिल्ला बनकट्टी गाउँ विकास समिति वडा नं. ७ स्थित मेरो घरमा बसेका थिए । सिताराम विदेश थिए भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीका साक्षी विन्द्रा कुर्मीले गरेको बकपत्र ।

परमेश्वर कुर्मीको नाउँको मिति २०६६।२।२० गतेको घा जाँच केश फारम मिसिल संलग्न रहेको ।

यिनै वादी उपर प्रतिवादी गुरुदीनकी श्रीमती इन्द्रपरा कुर्मीनीले यसै वारदातको विषयलाई लिएर यिनै वादी समेत उपर वि.फौ.नं. ४६ को गाली बेइज्जती मुद्दाको फिराद मिति २०६६।२।२४ मा यस अदालतमा दर्ता गराए पश्चात मिति २०६६।३।१९ मा यी वादीको प्रस्तुत फिराद परेको देखिँदा सो गाली बेइज्जती मुद्दाको प्रभाव न्यून गराउने इरादा समेत प्रकट भएको आधार कारण समेतलाई नियाली हेर्दा वादीको फिराद दावी पुष्टि भएको नदेखिनाले कुटपीट तर्फको प्रतिवादीहरु उपरको फिराद दावी पुग्न नसक्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०६७।३।२० गते बाँके जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला ।

कुटपीट वारदात सम्बन्धमा वारदातकै दिन अर्थात् मिति २०६६।२।१६ मा प्रतिवादी उपर आवश्यक कारवाहीको लागि इलाका प्रहरी कार्यालय बनकट्टीमा निवेदन दिएको छु । प्रतिवादीहरुको कुटपीटबाट शरीरमा लागेको चोटपटकको उपचारको लागि भेरी अञ्चल अस्पतालमा बेड नं. १३९ मा मिति २०६६।२।१६ मा भर्ना भई मिति २०६६।३।१९ गते उपचार गराएको भन्ने कुरा अस्पतालको डिस्चार्ज टिकटबाट देखिएको छ । अस्पतालमा गराएको एक्स-रे जाँच, घाउ जाँच केश फाराम र बिमारी जाँच पर्चामा म निवेदकको शरीर, आँखामा चोट परेको, कुम र बायाँ हातमा चोट लागेको र बायाँ हात भाँचिएको अवस्थामा रहेको देखिएको छ र उक्त कुरालाई मेरा पक्षका साक्षीहरुले समेत पुष्टि गरिदिएको अवस्थामा मिसिल संलग्न प्रमाणहरुको विवेचना र मूल्याङ्कन नै नगरी वादी दावी नपुग्ने गरी भएको शुरु अदालतको फैसला बदर उल्टी गरी फिराद दावी बमोजिम गरिपाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादीको पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जमा परेको पुनरावेदन पत्र ।

वादीले वारदातकै दिन इलाका प्रहरी कार्यालय बनकट्टी कम्दीमा निवेदन दिएको देखिन्छ । उक्त निवेदन बमोजिम पुनरावेदकको घाउ जाँच गर्ने भेरी अञ्चल अदालतले मिति २०६६।२।२१ मा इलाका प्रहरी कार्यालय, बनकट्टीलाई पठाएको घाउ जाँच प्रतिवेदनमा पुनरावेदकको देब्रे हातमा लामो प्लाष्टर गरिएको र उक्त हातको X-Ray समेत गर्नुपर्ने भनी उल्लेख भएको अवस्थामा पुनरावेदकलाई प्रतिवादीले कुटपीट नगरेको भए पुनरावेदकको शरीरमा परेका चोटहरु के कस्तो परिबन्धबाट पर्न गएका हुन् ? विवेचना नै नगरी प्रतिवादीलाई सफाई दिने गरी भएको शुरु बाँके जिल्ला अदालतको मिति २०६७।३।२० को फैसला प्रमाण मूल्याङ्कनको रोहमा फरक पर्न सक्ने हुँदा मुलुकी ऐन, अ.ब. २०२ नं. तथा पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ४७ बमोजिम प्रत्यर्थी झिकाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६७।१०।२४ को आदेश ।

अतः वादी दावी बमोजिम प्रतिवादीहरुले वादीलाई कुटपीट गरी मुलुकी ऐन कुटपीटको १ नं. को कसूर गरेको ठहर भई प्रतिवादीहरुलाई सोही महलको ५ नं. र ७ नं. बमोजिम जनही रु. २,०००।- (दुई हजार) रुपैया जरिवाना र ६(छ) महिना कैद सजाय हुने ठहर्छ, साथै सोही महलको २५ नं. बमोजिम जरिवानाको आधा घा खर्च वापत वादीलाई प्रतिवादीबाट दिलाई दिने समेत ठहर्छ । वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरेको शुरु बाँके जिल्ला अदालतको मिति २०६७।३।२० को फैसला उल्टी हुन्छ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६८।३।१३ को फैसला ।

अस्पतालमा भर्ना भई गरिएको उपचारको कारण म प्रतिवादी समेतले कुटपीट गरेकै घा खत हो भन्ने कुरा पुष्टि हुने होइन । सो चोट अथवा भाँचिएको घा खतको अवस्था के कस्तो छ, काम लाग्ने हो, होइन सो बारे पनि अदालतले यकिन गरेको छैन । वादीले निजलाई हामीले कुटपीट गरेको भनी भने तापनि के कुन साधनबाट भएको सो कुराको सविस्तार खुलाएको छैन । यस्तो स्थितिमा मेरो Alibi जिकिर साक्षी प्रमाणबाट पुष्टि भई रहेको अवस्था भए तापनि प्रमाणको उचित मूल्याङ्कन नगरी पुनरावेदन अदालतबाट कुटपीट गरेको ठहर्न्याई भएको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा शुरु जिल्ला अदालतको फैसला सदर राखी कैद जरिवानाबाट मुक्त

गरिपाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी गुरुदीन कुर्मीको यस अदालतमा परेको पुनरावेदन पत्र ।

प्रतिवादी सिताराम कुर्मीले पुनरावेदन अदालतको फैसलामा चित्त बुझाई पुनरावेदन नगरी वसेको देखिन्छ ।

नियमबमोजिम पेशी सूचीमा चढी इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको फैसला मिलेको छु छैन भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

यसमा प्रतिवादीहरूले घरको साँध सिमाना जोडिएको निहुँमा सधैं जसो हुने झगडाको रिसइवी लिई मिति २०६६।२।१६ गतेका दिन मेरो हात, दाँत समेत भाँची शरीरको विभिन्न अंगमा खाटपाटीले कुटपीट गरेको भन्ने फिराद पत्र रहेकोमा मिसिल संलग्न भेरी अञ्चल अस्पतालको Discharge Ticket बाट २०६६।३।१६ गते देखि २०६६।३।१९ गते सम्म वादी परमेश्वर कुर्मीले उपचार गराएको भन्ने देखिन्छ । अस्पतालको विरामी पुर्जामा assault भन्ने जनिएको, thigh समेतमा चोट लागेको तथा बायाँ radius भाँचिएको भन्ने खुल्न आएको र सो तथ्यलाई मिति २०६६।२।२० मा भएको घाउ जाँच केस फारममा nature of injury मा assault जनिएको, type of weapon/object used मा blunt भन्ने जनिएको र long arm plaster applied भन्ने जनिएको कुराले पुष्टि गरिरहेको पाइन्छ तथा वादीका साक्षीले वकपत्र गर्दा वादीको कथन समर्थन गरी प्रतिवादीहरूले वादीलाई कुटपीट गरेका हुन भनी लेखाई दिएको समेतका तथ्य प्रमाणबाट यी पुनरावेदक प्रतिवादी समेत भै वादीलाई कुटपीट गरेको स्थापित भइरहेको देखिन्छ । यस स्थितिमा प्रतिवादीले आफू अन्यत्र रहेको जिकिर लिए तापनि सोलाई तथ्यपूर्ण रूपमा स्थापित गर्न नसकेको अवस्था हुँदा यी पुनरावेदक समेतले कुटपीट गरेको ठहर्‍याई जरिवाना र कैद गर्ने गरी पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जबाट मिति २०६८।३।१३ मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु । प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु ।

तपसली

प्रतिवादी गुरुदीन कुर्मीलाई लागेको जरिवाना वापतको रु. २,०००।- पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जमा मिति २०७०।५।१६ गते दाखिला गरेको देखिएको तथा र.नं. ०२७ मिति २०७०।५।१६ बाट कैद वापतको रु. ४,५००।- धरौट राखेको देखिएको हुँदा निजलाई फैसलाले लागेको कैद भुक्तान गरेका बखत धरौट रहेको रु. ४,५००।- ऐनका म्याद भित्र फिर्ता माग्न आएमा फिर्ता दिनु भनी पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जमा लेखी पठाउनु ---

१

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत: सुमन कुमार न्यौपाने

कम्प्यूटर सेटिङ्ग: रानु पौडेल

इति सम्बत् २०७१ साल चैत्र ५ गते रोज ५ शुभम्..... ।